

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МЕТОДІВ, КОМПЛЕКСІВ І СИСТЕМ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ АБІТУРІЄНТІВ ДО ВСТУПУ У ВНЗ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

Запропоновано метод аналізу психологічної структури готовності абітурієнтів до вступу у вищі навчальні заклади. Психологічна структура складається з трьох основних складових: емоційної, мотиваційної, комунікативної. Вони є інструментом для визначення психологічної готовності випускника до вступу у вищі навчальні заклади.

Ключові слова: вищі навчальні заклади, комунікативність, психологічна готовність, мотивація.

Abstract

The method of analysis of the psychological structure of readiness of students for admission to universities. Psychological structure is with a little basic components: emotional, motivational, communicative. They are tool for determining the psychological readiness of graduates for admission to higher education institutions.

Keywords: higher education institutions, communicative, psychological readiness, motivation.

Вступ

На теперішній час для вирішення цілого ряду практичних завдань є важливим відповісти на питання: в якій мірі саме в особистісному плані старшокласники виявляються готові до вступу до вузу та навчання в ньому.

Метою роботи є аналіз психологічної структури готовності вступу до ВНЗ, яка представлена емоційною, мотиваційною та комунікативною складовою, рівень сформованості яких дозволяє прогнозувати готовність до вступу ВНЗ.

Результати дослідження

Психологічна готовність є психічним станом, що характеризується мобілізацією ресурсів суб'єкта праці на оперативне чи довгострокове виконання конкретної діяльності або трудового завдання.

Динамічна структура стану психологічної готовності до вступу до ВНЗ – це цілісне утворення, що включає в себе ряд особистісних характеристик, основними з яких є:

- мотиваційні – потреба успішно виконувати поставлене завдання, інтерес до діяльності, прагнення добитися успіху і показати себе з кращої сторони;
- емоційні – почуття професійної та соціальної відповідальності, впевненість в успіху, насага;
- комунікативні – готовність та вміння легко встановлювати, підтримувати і зберігати позитивні контакти у спілкуванні і взаємодії з оточуючими.

Вольові якості, як стверджує В. А. Іванніков, можуть мати різну основу і лише феноменологічно об'єднуються в єдине ціле – волю. Є вольові якості як приватні характеристики вольової поведінки та як його постійні характеристики, тобто особистісні властивості. Вольові якості відображають існування волі, тому що ці якості проявляються довільно, за бажанням самої людини, за його наказом собі. Саме довільність проявів сили волі (вольового зусилля) об'єднує всі вольові якості в одну спільноту – «силу волі». Різні автори виділяють від десяти до тридцяти чотирьох вольових властивостей особистості.

Випускники можуть проявляти досить високу наполегливість у досягненні поставленої ними мети, різко збільшуючи здатність до терпіння. Вже у старших класах посилено формується моральний компонент волі. Воля проявляється під впливом ідеї, значимої для суспільства, товаришів. Часто волюва активність в юнацькому віці набуває характер цілеспрямованості. За даними В. К. Кузьменкова, 72% випускників шкіл прагнули розвитку у себе «сили волі». При цьому 42% учнів відзначили, що не впоралися з цим завданням. Особливо важко їм було виховати в собі витримку, терпіння, самовладання, наполегливість і завзятість у досягненні мети. Звідси стає ясно, наскільки велика роль розробки психолого-педагогічних способів розвитку волі.

Спілкування має величезне значення у формуванні людської психіки, її розвитку та становленні розумної, культурної поведінки. Через спілкування з психологічно розвиненими людьми, завдяки широким можливостям до навчання, людина набуває всі свої вищі пізнавальні здібності та якості. Через активне спілкування з розвиненими особистостями він сам перетворюється в особистість.

Анкетування, проведене на факультеті довузівської підготовки одного з університетів в 2013/14 навчальному році (вибірка склала 62 особи), показало, що головну мету навчання слухачі вбачають в отриманні комплексних знань, необхідних для вступу та навчання у вузі (53%); у вмінні правильно визначитися у виборі професії (35%) і лише 12% учнів усвідомлюють, що однією з головних цілей навчання є формування навичок міжособистісного спілкування. Крім того, було виявлено, що слухачі відчувають дефіцит загальної ерудиції, етики; вони часто нездатні в потрібний момент змінити свою програму дій, поведінки, у більшості відсутній інтерес до дискусії та діалогу, навички виступу перед аудиторією. Велика частина їх характеризується надзвичайно низькою культурою мовлення, що істотно знижує пізнавальну активність та не дозволяє належним чином використовувати свої можливості і здібності.

Висновки

Отже, в рамках теоретичного аналізу можна виділити два підходи до трактування феномена «психологічної готовності» людини: функціональний та особистісний, тобто крім готовності як психічного стану, існує і виявляється готовність як стійка характеристика особистості, позначена поняттями: підготовленість і тривала (стійка) готовність.

Діагностика рівня емоційної, мотиваційної та комунікативної складових є валідним інструментом для визначення психологічної готовності випускника до вступу у ВУЗ і подальшого прогнозування розвитку навчальної діяльності студента.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Самойленко П.І. Психолого-педагогічні аспекти формування професійної спрямованості навчання / Самойленко П.І., Сергєєв А.В., Сергієнко Л.Г. // Фахівець . – 1999 . – № 8. – С. 27-28
2. Черноглазкін С.Ю. До проблеми підвищення якості професійної освіти / Черноглазкін С.Ю. // Фахівець. – 1999. – № 8. – С. 29-31.

Криворучко Іван Олександрович — студент групи РАМ-126, факультет радіотехніки зв'язку та приладобудування, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ghost.boos@mail.ru;

Московко Марина Василівна — асистент кафедри проектування медико-біологічної апаратури, Вінницький національний технічний університет;

Зленко Олександра Сергіївна. — учениця школи №34, Вінниця.

Науковий керівник: **Зленко Сергій Макарович** — д-р техн. наук, професор, завідувач кафедри проектування медико-біологічної апаратури, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Ivan O. Krivoruchko — Department of Radio Engineering and Communication and Instrument Industry, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: ghost.boos@mail.ru;

Marina V. Moskovko — Assistant at the Department of biomedical equipment, Vinnytsia National Technical University;

Alexandra. S. Zlepko — Student of school №34, Vinnytsia.

Supervisor: **Sergey M. Zlepko** — Dr. Sc. (Eng.), Professor, Head of the Department of biomedical equipment, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.